

Anläggnings- och lokalförsörjningsplan Tyresö kommun 2021-2033

Strategisk planering av anläggningar och lokaler utifrån kommunalt finansierade verksamheters behov, inom utbildning, förskola, vård och omsorg samt kultur- och fritidsverksamheter

Beslutsdatum	2021-03-09	Dokumenttyp	Plan
Beslutad av	Kommunstyrelsen	Dokumentägare	Ekonomichef
Diarienummer	2021/KS 0079 003	Giltighetstid	2021-2033

Innehållsförteckning

Förord.....	3
1 Befolkningsprognos.....	5
2 Sammanställning av behovsprognoser och möjliga lösningar.....	6
2.1 Förskolor.....	6
2.1.1 Förskola – delområde TROLLBÄCKEN.....	7
2.1.2 Förskola – delområde CENTRUM.....	9
2.1.3 Lösningförslag Centrum.....	12
2.1.4 Förskola – delområde ÖSTRA.....	13
2.1.5 Lösningförslag Östra.....	15
2.2 Grundskolor.....	16
2.2.1 Grundskola – delområde TROLLBÄCKEN.....	17
2.2.2 Grundskola – delområde CENTRUM.....	19
2.2.3 Grundskola – delområde ÖSTRA.....	21
2.3 Vård- och omsorgsboende för äldre.....	23
2.3.1 Lokalbehov i övrigt för äldre-och omsorgssektorn.....	26
2.4 Bostad med särskild service enligt LSS.....	26
2.4.1 Befintliga boendeplatser.....	27
2.4.2 Planerade gruppboendestäder och serviceboendestäder.....	28
2.5 Lokalbehov i övrigt för personer med funktionsnedsättning.....	29
2.6 Individ och familjeomsorg samt socialpsykiatri.....	29
2.7 Arbete och integration.....	31
2.8 Anläggningar för kultur och fritid.....	32
2.9 Gymnasium och vuxenutbildning.....	35
2.10 Lokalbehov i övrigt under pågående utredning.....	36

Förord

För att kunna möta tillväxten i Tyresö kommun och behovet av kommunal service behöver det finnas en tydlig strategi och helhetsplanering för hantering av fastigheter och service.

Kommunfullmäktige har antagit riktlinjer för anläggnings- och lokalförsörjning som framför allt avser kommunalt finansierade verksamheter inom utbildning, förskola, vård och omsorg samt kultur- och fritidsverksamheter. Stor vikt ligger på samplanering mellan kommunens olika verksamheter och förvaltningar när det gäller uppförandet av lokaler för ett ökat samnyttjande.

Anläggnings- och lokalförsörjningsplanen är en årlig sammanställning av nämndernas behov av verksamhetslokaler och utgör underlag för kommunens kort- och långsiktiga lokalbehov utifrån minst ett 10 årsperspektiv. Planeringsarbetet visar på möjliga lösningar för de kortsiktiga behoven samt preliminära alternativ för de långsiktiga lokalbehoven. Lösningförslagen samordnas med kommunens fysiska planering och investeringsplan. Syftet med planen är att möta upp och få ett gemensamt grepp om de framtida lokalbehoven för verksamheter.

Planen bygger på den årligen uppdaterade befolkningsprognosen för kommunen och utgår från de underlag som godkänts av de nämnder som bedriver verksamheter inom kommunal service.¹

Prognosen har störst tillförlitlighet de första två åren, därefter blir prognosen mer osäker. Faktiskt utfall påverkas bland annat av konjunktur och bostadsmarknad. Mot bakgrund av osäkerheten revideras planen årligen.

Processerna för att säkra nya lokaler är lång och förutsätter därmed en strategisk och långsiktig planering. Vid byggande av nya lokaler är en förutsättning att det finns en detaljplan som tillåter detta.

Anläggnings- och lokalförsörjningsplanen opererar med två tydliga tidshorisonter i planeringen:

- Kortsiktiga åtgärder beskriver sådant som planeras fram till och med 2023.
- Långsiktiga åtgärder beskriver preliminära lösningar för resten av planperioden. Dessa bygger till stor del på nämndernas underlag, och syftar till en framförhållning för att säkra det framtida behovet.

¹ Barn- och utbildningsnämnden, äldre-och omsorgsnämnden, gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden, arbetsmarknad-och socialnämnden samt kultur- och fritidsnämnden. Kultur- och fritidsnämnden har även redovisat förslag till prioriteringsordning samt möjliga lösningar för anläggningar.

Att en åtgärd finns med i planen innebär inget förpliktigande beslut om att åtgärden de facto ska genomföras, utan är en plan som beskriver de för dagen bästa lösningarna för att säkra behoven av lokaler i framtiden

Först när ett beslut fattas i enlighet med kommunens investeringspolicy är det klart att en investering ska genomföras.

1 Befolkningsprognos

En viktig utgångspunkt för planen är kommunens befolkningsprognos inklusive nybyggnadsplaner. Befolkningsprognosen bygger på statistik över befolkningsrörelser i Tyresö samt bedömningar om framtida byggplaner. Bedömningarna av byggprojekt ses som säkrast för de närmaste två åren, därefter blir prognosen mer osäker och påverkas bland annat av konjunktur och bostadsmarknad. Vid förändring av befolkningsprognosen och byggtakten påverkas det uppskattade platsbehovet. Det är viktigt att betona att detta är en prognos och att prognoser kan komma att förändras, därav vikten att årligen uppdatera befolkningsprognosen och att revidera kommunens behov av verksamhetslokaler. En generell avmattning av bostadsmarknaden innebär att det sannolikt kommer att ta längre tid innan planerade bostadsprojekt kommer att genomföras. Nybyggnadsplanerna i prognosen kan därför vara något överskattade samtidigt som osäkerheten ökar längre fram i planperioden. Vid förändringar av befolkningsprognosen och byggtakten blir konsekvenserna att det uppskattade platsbehovet påverkas.

Vid en jämförelse med föregående års befolkningsprognos så ser befolkningsökningen inte så kraftig ut som tidigare års prognos indikerat. Detta beror främst på att flera bostadsexploateringar bromsats upp och senarelagts. Tabellen nedan visar den totala befolkningsutvecklingen i Tyresö enligt 2020 års befolkningsprognos. Befolkningen väntas öka med 14 procent fram till 2030. Framförallt är det i de lägre åldersgrupperna prognosen har sänkts jämfört med föregående år. Prognosen för de äldre åldersgrupperna är förhållandevis oförändrad.

Det finns alltid en viss osäkerhet i en prognos som sträcker sig tio år framåt i tiden. Generellt är osäkerheten störst för de åldersgrupper som inte är födda när prognosen görs samt för åldersgrupperna 19-30 år där flyttbenägenheten är stor. Osäkerheten är förhållandevis mindre för den medelålders och äldre befolkningen som inte tenderar att flytta i samma utsträckning som yngre.

Tabell 1. Befolkningsutveckling för olika åldersgrupper i Tyresö²

Ålder / År	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
0-5	3 371	3 389	3 369	3 328	3 383	3 460	3 535	3 613	3 707	3 806	3 914	3 979
6-9	2 678	2 698	2 688	2 693	2 641	2 616	2 618	2 631	2 678	2 723	2 792	2 843
10-12	2 148	2 152	2 128	2 070	2 091	2 138	2 154	2 146	2 105	2 120	2 125	2 165
13-15	2 150	2 143	2 148	2 188	2 183	2 177	2 140	2 167	2 214	2 237	2 241	2 204
16-18	1 954	2 055	2 090	2 130	2 136	2 157	2 209	2 213	2 211	2 190	2 228	2 269
19-64	27 957	28 313	28 445	28 380	28 784	29 317	29 702	30 161	30 607	31 123	31 615	31 851
65-79	5 915	5 848	5 847	5 849	5 787	5 779	5 773	5 822	5 954	6 089	6 352	6 596
80-100	2 160	2 263	2 371	2 512	2 704	2 887	3 049	3 169	3 246	3 316	3 353	3 378
Totalt	48 333	48 861	49 085	49 151	49 709	50 532	51 178	51 923	52 722	53 605	54 619	55 286

2 Sammanställning av behovsprognoser och möjliga lösningar

Nedan följer en sammanställning av nämndernas behov av verksamhetslokaler samt lösningsförslag.

Planperioden sträcker sig fram till 2033. Däremot sträcker sig befolkningsprognosen endast till 2030 vilket innebär att grovt antagande av befolkningsprognoser och behov sker för åren därefter.

Kortsiktiga åtgärder beskriver sådant som planeras fram till och med 2023. Långsiktiga åtgärder beskriver preliminära lösningar för resten av planperioden.

2.1 Förskolor

Följande utgångspunkter gäller då behoven bedöms:

- Befolkningsprognos inklusive planerad nyproduktion av bostäder.
- Tyresö är indelat i tre kommundelar: Trollbäcken, Centrum och Östra.
- Antal barn i kommunala förskolor i förhållande till det hustak³ som skolchef förskola beslutar.

² Statisticon Befolkningsprognos 2020-2030 för Tyresö kommun. Uppdaterad prognos juni 2020

³ Hustak = en bedömning av skolchef av kapacitet på lokalen utifrån lokalens utformning, miljö, barnantal och pedagogiska perspektiv. (Maxkapacitet = bedömning av fastighetsavdelningen kring lokalens kapacitet antal personer utifrån ventilation).

- Antal barn i fristående förskolor i förhållande till det antal platser som fristående förskolor uppgivit att de har och samhällsbyggnadskontoret (SBK) planerar för under planperioden.
- Andelen inskrivna barn i fristående förskolor eller i annan kommunal förskola beräknas öka från 36 till 39 procent i slutet av planperioden.⁴
- Behovsprognosen baseras på att nyttjandegraden i genomsnitt är omkring 97 procent av befolkningen 1-5 år. Inskrivningsgraden är något lägre i Centrumområdet jämfört med övriga områden.

Totalt väntas antal folkbokförda barn i ålder 1-5 år öka med cirka 500 barn i kommunen under kommande planperioden. Befolkningsprognosen påverkas främst av planerad nyproduktion av bostäder.

Det är viktigt att utbyggnadstakten av förskoleplatser håller jämna steg med den planerade nyproduktionen så att det statligt beslutade placeringsansvaret på fyra månader och den politiskt beslutade platsgarantin i Tyresö på tre månader ska kunna hållas. Utöver befolkningsökningen finns även behov av att hitta permanenta lösningar för tillfälliga förskoleplatser i paviljongslösningar och för förskolor inrymda i grundskolans lokaler. Läs mer under respektive delområde.

2.1.1 Förskola – delområde TROLLBÄCKEN

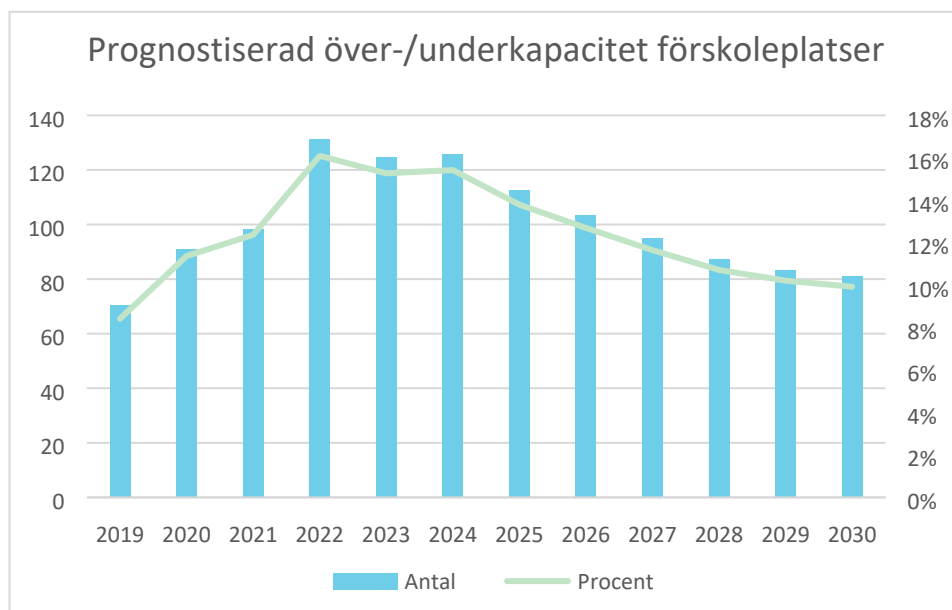
I delområdet Trollbäcken⁵ finns idag 12 förskolenheter med 832 platser i kommunal och fristående verksamhet samt pedagogisk omsorg med 5 platser. Andelen platser i kommunal regi är cirka 35 procent vilket är lägst av alla kommunaldelar.

Sedan föregående Lokalförsörjningsplan 2020-2032 har Sofiebergers förskola minskat sin lokalyta och därmed även antalet förskoleplatser, för att göra plats åt en lärstudio med behandling som startades ht 2020.

I Trollbäckens område minskar befolkningen i ålder 1-5 år i början av planperioden men sedan ökar befolkningen sakta för att till sist återgå till samma nivå som idag. En effekt av detta blir att Trollbäcken bedöms få en större överkapacitet i mitten av planperioden enligt befolkningsprognosen. Nuvarande kapacitet bedöms räcka till under planperioden.

⁴ I enlighet med barn- och utbildningsnämndens lokalbehovsanalys 2020.

⁵ (NYKO – områden inom parentes). I delområdet Trollbäcken⁵ (Trollbäcken (10), Hanviken (11a), Skålsåtra (11b))

Antal / År	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Över-/underkapacitet	70	91	98	131	125	126	113	104	95	87	83	81

Under planperioden finns det planer på två större nybyggnadsprojekt (Södergården) som omfattar 210 nya lägenheter i Trollbäckensområdet. Det är en blandad målgrupp som väntas flytta till Södergården.

I slutet av planperioden planeras en utbyggnad av Trollbäckens centrumstråk. Befolkningsprognosen tar hänsyn till Södergården men inte till Trollbäckens centrumstråk, eftersom osäkerheten om genomförandet bedömdes som större där när förutsättningarna för befolkningsprognosen fastställdes i mars 2020. Planerna och utvecklingen av Trollbäckens centrumstråk bevakas under tiden tills de finns med i befolkningsprognosen.

I takt med att nya flerbostadshus har blivit färdigbyggda, i bland annat Tyresö centrum, har den äldre generationen i Trollbäcken sålt av sina hus och barnfamiljer har flyttat in till området. Det är svårt att avgöra hur denna generationsväxling kommer att utvecklas. Om generationsväxlingen skulle öka jämfört med tidigare, beräknas överkapaciteten inte bli så stor.

I Trollbäckens område finns en ganska stor efterfrågan av platser av vårdnadshavare från Haninge och Nacka kommun. I dag finns cirka 45 barn inskrivna i området som är folkbokförda i kringliggande kommuner vilket motsvarar cirka 6 procent. Den efterfrågan finns inte i samma utsträckning i övriga områden.

Slutsats Trollbäcken

Bedömningen är att behovet av platser är tillgodosett under hela planperioden

fram till 2032. Därmed behövs inga lösningsförslag på kort eller lång sikt. Beroende på när planerad utveckling av Trollbäckens centrumstråk kommer igång, och om det sker en större generationsväxling i området än beräknat, kommer det att påverka prognosen.

2.1.2 Förskola – delområde CENTRUM

I Tyresös centrala del⁶ finns idag 19 förskolenheter med 1425 platser i kommunala och fristående förskolor samt 23 platser i pedagogisk omsorg. Andelen platser i kommunal regi är cirka 86 procent.

Sedan föregående Lokalförsörjningsplan 2020-2032 har pedagogisk omsorg på obekvämtid ”nattis” öppnat på Sagan. Som en följd av detta, samt att Solskenet har stängt sin verksamhet hösten 2020, har antalet förskoleplatser minskat.

Under de närmsta åren kommer ett flertal nybyggnationer bli färdigställda i Centrum.

I Centrumområdet ökar befolkningen i ålder 1-5 år. I början av planperioden sker ökningstakten mer långsamt men efter år 2023 ökar takten för att i slutet av planperioden uppgå till drygt 400 fler barn i Centrumområdet jämfört med i dag.

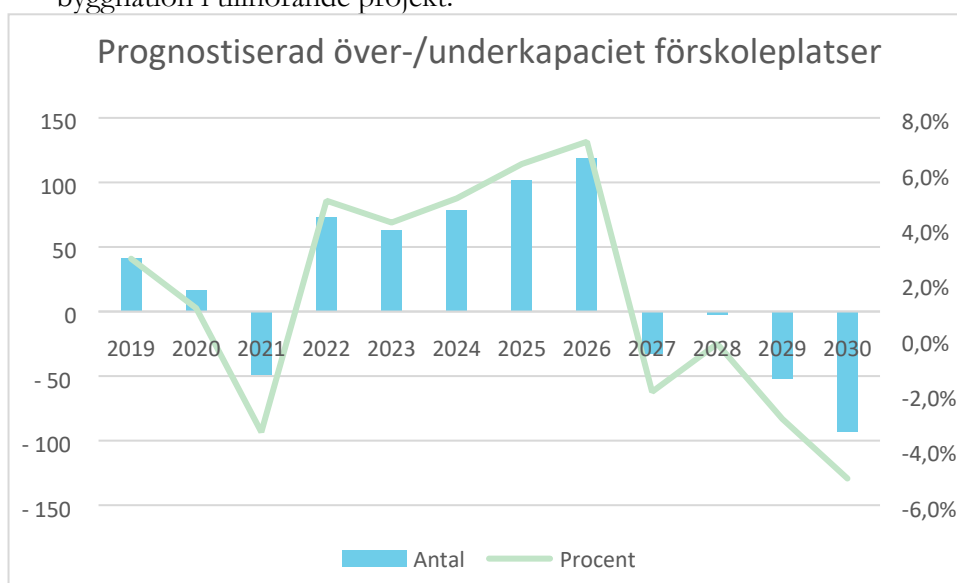
Behovskurvan för område centrum ser ut enligt följande med förutsättningar att:

- Förskolan Solskenet har upphört med sin verksamhet till hösten 2020.
- Tillfällig paviljong sätts upp vid förskolan Speldosan hösten 2020.
- En pedagogisk omsorg⁷ upphör till 2021.
- Ny typförskola står klar vid Akvarievägen senast till januari 2022.
- Ny typförskola på Bergfoten 160 platser. Enligt preliminär tidplan klar 2023/2024. Utredning pågår i tidigt planeringsskede.
- Förskoleavdelningar inrättade på Bergfotens skola läggs ner när planerad förskola på Bergfoten är klar.
- Förskoleavdelningar inrättade på Njupkärrs skola läggs ner senast när planerad förskola på Bergfoten är klar. Nedläggningen kan tidigareläggas beroende på pågående förstudier grundskolor i centrum som berör Njupkärr skola. Läs mer i rapporten centrumutredning grundskolor, beslut kommunstyrelsen 2020-20-06 §144.
- Tillfällig uppställd paviljong på förskola Stimmet är kvar fram till 2026 när bygglovet löper ut.

⁶ (NYKO - områden inom parantes). I Tyresös centrala del⁶ (Lindalen (20, 21), Tyresö Centrum (30), Granbacken (31), Bollmora (32, 33, 34), Krusboda (40, 41, 42))

⁷ Pedagogisk omsorg är barnomsorg i en liten grupp som oftast sker i den ansvarigas hem som alternativ till förskola eller fritidshem.

- Tillfällig uppställd paviljong på förskolan Kardemumman är kvar fram till 2026 när bygglovet löper ut.
- Fristående förskola öppnar i Wättinge, ca 114 platser. Preliminär tidplan klar 2025. Behovet av denna är beroende att byggnationen av Wättingstråket (där den ingår) påbörjas.
- Fristående förskola öppnar i Bäverbäcken, ca 70 platser. Preliminär tidplan klar 2026. Färdigställs i anslutning till övrig byggnation i tillhörande projekt.
- Fristående förskola öppnar i Norra Tyresö Centrum (NTC), ca 70 platser. Preliminär tidplan klar 2028. Färdigställs i anslutning till övrig byggnation i tillhörande projekt.

Antal/ År	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Över-/underkapacitet	42	16	-49	73	91	79	102	119	-33	-3	-52	-93

I Centrumområdet finns totalt cirka 100 tillfälliga förskoleplatser i paviljonglösningar. Till hösten ökar detta då paviljonger uppförs vid förskolan Speldosan. Då kommer antalet platser i paviljonger uppgå till cirka 150 stycken. Utöver detta finns förskoleverksamhet med närmare 100 tillfälliga förskoleplatser inrymda i Njupkärrs skola och Bergfotens skola. Det innebär att det totalt finns cirka 250 tillfälliga platser i området som behöver få permanenta lösningar under kommande planperiod.

Om hänsyn tas till att antalet förskolebarn ökar med cirka 400 barn samt att det finns cirka 250 tillfälliga platser i Centrum så innebär det att det finns ett behov av att tillskapa totalt cirka 650 permanenta platser i området under planperioden. En ny förskola byggs nu på Akvarievägen och den kommer att

inrymma cirka 160 permanenta platser. Den kommer att vara klar för inflytt till senast januari år 2022. Vidare beräknas 250 platser skapas i fristående förskolor som planeras i Wättinge, NTC och Bäverbäcken. 160 platser beräknas skapas i den planerade förskolan på Bergfoten.

Slutsatsen blir att kommunen utöver det som redan planerats behöver hitta permanenta förskoleplatser för cirka 90 barn under kommande planperiod.

Överkapaciteten av platser i mitten av planperioden kommer väl till pass vid planeringen av de långsiktiga lösningarna.

Planerna för den nya förskolan vid Bergfoten är i ett tidigt planeringsskede. Om den förskolan byggs kan nuvarande förskoleverksamhet i Bergfotens skola och Njupkärrs skola återlämna lokalerna till grundskolan.

Underhållsbehov och reinvesteringar, Provisoriska lösningar

I centrum finns två provisoriska lösningar:

- Kardemumman förskola: Bygglov till 2021-05-01.(Kan förlängas ytterligare 5 år).
- Stimmet förskola: Bygglov tom 2026-11-24. (Kan förlänga ytterligare 5 år)

Tillfälligt bygglov kan ansökas om förlängning ytterligare max 5 år för respektive paviljong. Om permanent lösning inte uppförts tills dess föreslås ansökan om förlängt tillstånd.

Slutsats Centrum

Kommunen behöver arbeta vidare med att hitta fler alternativ för ytterligare cirka 90 nya förskoleplatser i centrum (utöver förskolan som utreds på Bergfoten). Om permanenta lösningar inte kan ordnas när behoven uppstår kan ytterligare paviljongslösningar bli aktuellt.

FÖLJANDE UPPDAG FÖRESLÅS:

- Ta fram förslag på hur behovet att förskolor ska tillgodoses på lång sikt i centrumområdet
- Ta fram förslag på temporära lösningar för att vid behov öka antalet förskoleplatser i centrumområdet .

2.1.3 Lösningförslag Centrum

Beslutade och möjliga lösningar på kort sikt – fram tom 2023

Enhet	Kapacitets förändring	Klar	Kommentar
Tillfällig lösning vid Speldosan	+40	2020	Tillfällig paviljong uppsatt vid förskolan Speldosan för att hantera platsbristen fram till Akvarievägen är klar. Planerad inflytt november 2020.
Akvarievägen	+85	2022	Genomförande pågår, klar för inflytt senast till januari 2022 Projektet försenat på grund av överklagat tilldelningsbeslut. Tillfällig paviljong uppsatt vid förskolan Speldosan för att hantera platsbristen fram till Akvarievägen är klar.

Möjliga lösningar på längre sikt/ reserveras

Nya Bergfoten	+60	2023/ 2024	Utredning pågår om ny förskola på Bergfoten. Stort behov av ytterligare platser samt att ersätta förskolorna som behöver lämna lokaler i Njupkärr skola och Bergfoten skola.
Utbyggnad av befintliga förskolor			Utredning pågår om möjlig utökning av platser genom om/tillbyggnad av befintliga förskolor utreds.
Wättinge etapp 2	+114	2025	Planarbete pågår. Privat byggherre och aktör
Bäverbäcken	Max 70	2026	Planarbete pågår. Privat byggherre och aktör
NTC/Hemsö	+85	2027	Privat aktör. Privat byggherre och aktör
Stimmet	+/- 0	2028	Permanent lösning ses över för att ersätta tillfälliga lokaler när tillfälligt bygglov löper ut. Ingår i förstudien enligt rapport grundskolor i centrum.
Nya Kardemumman	+70		Utökning av befintlig förskola har utretts. Planarbete pågår för att möjliggöra en större förskola när behovet uppstår, troligtvis aktuellt först senare under planperioden. Kräver evakuering under byggtiden. Provisorisk lösning lämnas tillbaka senast i samband med nybyggnationen.

Amaryllis/ Teddybjörnen	+75		• Ingår i detaljplanearbetet att säkerställa möjlighörandet av en större förskola på sikt när behovet uppstår.

2.1.4 Förskola – delområde ÖSTRA

I Tyresös östra del⁸ finns idag 10 förskolenheter med 688 platser och pedagogisk omsorg med 24 platser. Andelen platser i kommunal regi är cirka 50 procent.

I östra området minskar befolkningen i ålder 1-5 år i början av planperioden för att sedan öka successivt. I slutet av planperioden har befolkningen ökat med nästan 100 barn jämfört med dagens nivå, vilket är väsentligt lägre än förra årets prognos för planperioden.

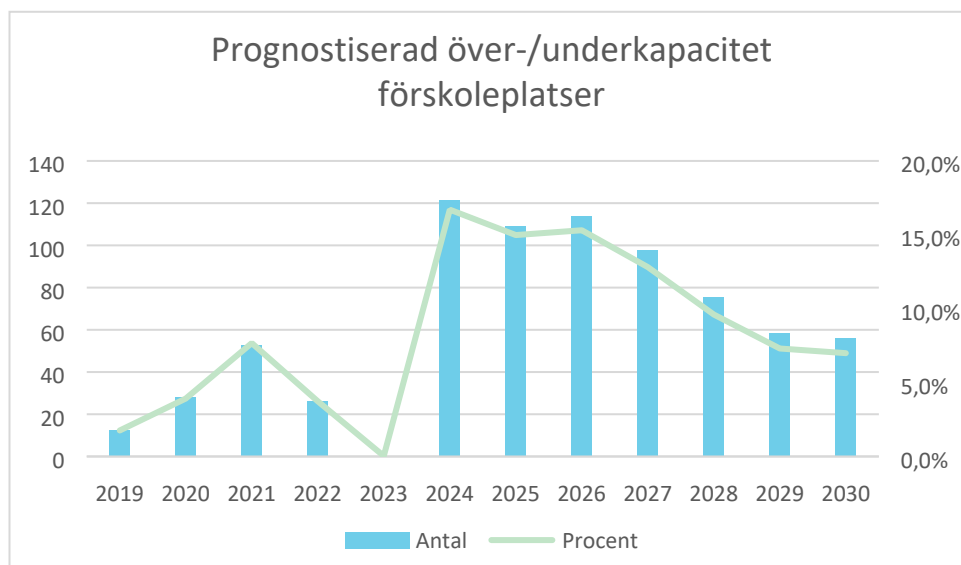
I området finns idag en mycket liten överkapacitet. Den finns i förskolor i privat regi. I dagsläget finns det cirka 50 platser i tillfälliga lösningar varav drygt 30 av dessa inryms i Tyresö skolas lokaler. 17 platser finns i en paviljong uppställd på Slottsvillans förskola. Kommande planperiod behövs såväl permanenta lösningar för att kunna avveckla de tillfälliga platserna samt nya platser för att möta den väntade befolkningsökningen. Totalt behöver omkring 130-150 nya permanenta platser skapas i området under den kommande planperioden. Ju tidigare lösningen kan stå klar desto tidigare kan de tillfälliga lösningarna avvecklas.

Den planerade nya förskolan på Breviksvägen/Sågantomten har under våren fått ansökan om bygglov avslaget av mark- och miljödomstolen. Planarbete pågår därför för att ta fram en ny detaljplan som möjliggör en typförskola på platsen. När förskolan uppförs kan nuvarande förskoleverksamhet i Tyresö skola återlämna lokalerna till grundskolan. Den nya förskolan skulle lösa behovet av förskoleplatser i området kommande planperiod.

Behovskurvan för område centrum ser ut enligt följande med förutsättningar att:

- Den nya typförskolan vid Sågantomten står klar preliminärt till 2024.
- Den tillfälligt uppställda paviljongen på förskolan Slottsvillan avvecklas senast hösten 2022 i samband med att bygglovet löper ut.
- Förskolan vid Tyresö skola läggs ner när den planerade förskolan på Sågantomten är klar, preliminärt 2024.

⁸ (NYKO – områden inom parentes).I Tyresös östra del (Öringe (50), Tyresö strand (60,61,62), Brevik (70,71), Sydöstra Tyresö (80,81))

Antal / År	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Över-/underkapacitet	13	28	53	26	0	121	109	114	98	75	59	56

Underhållsbehov och reinvesteringar, Provisoriska lösningar

I Öst finns en provisorisk lösning.

- Slottsvillan: Bygglov till 2023-01-24. Kan inte förlängas efter det.

Slutsatser Östra

Befolkningsprognosen visar på en succesiv ökning av barn i området under planperioden. Den överkapacitet som uppstår i området när förskolan på Sågentomten är klar, behövs för att i framtiden användas för att skapa en långsiktig helhetslösning för att säkra platsantalet i både förskola och grundskola.

FÖLJANDE UPPDAG FÖRESLÅS:

- Ta fram förslag på lösningar för att hantera den platsbrist som kan uppstå i samband med förseningen av förskolan på Breviksvägen/Sågentomten i östra området.

2.1.5 Lösningförslag Östra

Beslutade och möjliga lösningar på kort sikt tom 2023

Enhet/Lösning	Kapacitets förändring	Klar	Kommentar
Slottsvillan	-17	2022	Avveckla paviljonger, tillfälligt bygglov löper ut.

Möjliga lösningar på längre sikt/reserveras

Sågentomten	148-160	2024	Ny detaljplan tas fram. Planeras för en konceptförskola. Eventuell platsbrist behöver hanteras med anledning av försening av förskola Sågentomten.
Tyresö skola	-35	2024	Förskola läggs ner när förskolan på Sågentomten står klar. Lokalerna återgår till grundskolan
Ny förskola Brevik/Rödhake -vägen	+160		Planarbete pågår för att möjliggöra en ny typförskola när behovet uppstår.
Stjärnan	+35		Reservlösning för eventuell tillbyggnad längre fram. Fristående förskoleverksamhet.
Trädgårdsstaden etapp 3 alternativt Brädgårdstomten			Planeras i samband med detaljplanen för Trädgårdsstaden etapp 3. Alternativt används redan planlagd mark på ”Brädgårdstomten”.

2.2 Grundskolor

Följande material och utgångspunkter har använts vid framtagande av förslag till antalet grundskoleplatser:

- Befolkningsprognos inklusive planerad nyproduktion av bostäder
- Kommunen indelas i samma tre kommundelar som för förskolan.
- Antal barn i kommunala förskolor i förhållande till det hustak⁹ som skolchef grundskola beslutar.
- Skolval. Omkring 20 procent av eleverna väljer friskolor (främst fristående skolor i eller nära kommunen; Brevik skola, Engelska skolan, Kunskapsskolan och Tyresö Montessoriskola). Prognosen bygger på antagandet att denna andel ligger relativt oförändrad.

Befolkningsprognos

Befolkningsprognosen pekar mot en ökning av antalet barn och elever i kommunen under planperioden. Samtidigt finns behov av att reinvestera i föräldrade och delvis uttjänata lokaler för grundskolorna.

Idag finns en överkapacitet med 1 procent i de kommunala grundskolorna vilket är mycket lågt. Barn- och utbildningsförvaltningen förespråkar att ha en överkapacitet på upp mot 10 procent. Flera av skolorna i Tyresö har stora renoveringsbehov och tre skolor har tillfälliga paviljonger som motsvarar omkring 200 platser. Sammantaget innebär detta att fler skolplatser behöver skapas under kommande planperiod samtidigt som en rad renoveringar behöver genomföras.

Kortsiktiga behov

Platsbehovet för de olika åldrarna skiftar. Behovet av elevplatser i årskurs F-6 bedöms vara relativt oförändrat totalt sett i kommunen fram till omkring år 2026 men i årskurs 7-9 väntas en ökning av elevantalet med omkring 40 elever de närmaste tre åren. Här kommer den nya Fornudden skolan, som väntas stå klar hösten 2021, väl till pass för att möta den förväntade elevökningen av högstadiel elever.

Långsiktigt behov

I slutet av planperioden bedöms antalet elever i grundskolan ha ökat med omkring 225 elever jämfört med idag. Av detta avser cirka 75 procent av ökningen åk F-3 och 25 procent åk 7-9. För åk 4-6 beräknas elevantalet relativt oförändrat i slutet av planperioden jämfört med idag. I föregående års prognos bedömdes elevökningen totalt sett i kommunen bli cirka 1000 elever i

⁹ Hustak = en bedömning av skolchef av kapacitet på lokalen utifrån lokalens utformning, miljö, barnantal och pedagogiska perspektiv. (Maxkapacitet = bedömning av fastighetsavdelningen kring lokalens kapacitet antal personer utifrån ventilation).

kommunen i slutet av planperioden. Anledningen till att elevökningen minskats så kraftigt i årets prognos (både på kort och längre sikt) är främst att byggtakten har bromsats in och att flera exploateringsprojekt beräknas bli uppskjutna.

Behovet av nya platser varierar i de olika områdena. Området som har störst elevökning är Centrumområdet där antal elever beräknas öka med drygt 400 elever under planperioden (en halvering jämfört med föregående års prognos). I område Trollbäcken väntas elevantalet minska med knappt 200 elever jämfört med idag. I område Öst beräknas elevantalet vara relativt oförändrat i slutet av planperioden jämfört med idag.

2.2.1 Grundskola – delområde TROLLBÄCKEN

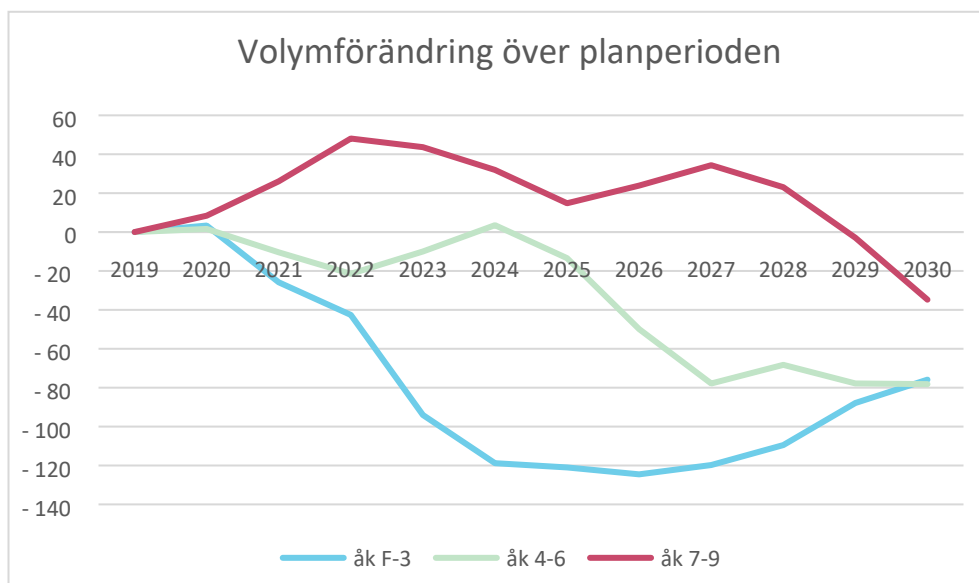
I delområdet Trollbäcken¹⁰ finns idag fyra kommunala skolor med cirka 1890 platser i åk F-9. Lindalen tillhör egentligen centrumområdet, men då Lindalen saknar en närliggande grundskola och det finns en historik att låg- och mellanstadie-eleverna där till stor del söker sig till skolor i Trollbäckens område. Av denna anledning finns därför befolkningsunderlaget (ålder 6-12 år) från Lindalen med i detta delområdes befolkningsstatistik och inte i området Centrum.

I området idag finns det cirka 2400 elever i grundskoleålder. Underlaget för befolkningsprognosen är det samma som för förskolor.¹¹

Befolkningsprognosen pekar mot att antalet elever kommer minska fram till slutet av planperioden med totalt cirka 180 elever.

¹⁰ NYKO-koder inom parentes).I delområdet Trollbäcken (Fornudden (10), Hanviken (11a), Skälsätra (11b) samt (Lindalen (20 och 21) för låg och mellanstadiet)

¹¹ Befolkningseffekter av Södergården är medräknat, men inte effekter av Trollbäckens centrumstråk.

Ålder / År	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Volymförändring åk F-3	0	3	-26	-43	-94	-119	-121	-125	-120	-110	-88	-76
Volymförändring åk 4-6	0	2	-10	-21	-10	4	-13	-50	-78	-68	-78	-78
Volymförändring åk 7-9	0	8	26	48	44	32	15	24	34	23	-3	-35

De kommunala skolorna har nått sin maxkapacitet i området och det börjar bli brist på platser. Den nya skolan i Fornudden som beräknas stå klar ht 2021 kommer att inrymma högstadium vilket innebär att trycket på kommunens övriga högstadieskolor lättar och då främst på Kumla skolas högstadium.

Kumla skola har stora renoveringsbehov samt överinskrivna elever jämfört med byggnadens kapacitet. Det pågår en förstudie för att kartlägga behov och kostnader för renovering och viss ombyggnad av såväl skola som skolkök. Hanvikens skola är också trångbodd. Där finns två tillfälliga paviljongbyggnader uppställda med totalt fyra klassrum. En långsiktig lösning krävs för Hanviken skola då de tillfälliga uppställda paviljongerna succesivt behöver fasas ut då bygglovet löper ut, se nedan.

Underhållsbehov och reinvesteringar, Provisoriska lösningar

- Förstudie pågår för att utreda renoveringsbehov Kumla skola.
- Vid Hanviken skola finns två paviljonger vars tillfälliga bygglov löper ut 2022-07-19 respektive 2024-01-30. Båda går eventuellt att förlänga i 5 år.

Slutsats Trollbäcken Då antalet grundskoleplatser i området kan komma att förändras med anledning av, pågående förstudie om Kumla skola samt behovet av en långsiktig lösning för Hanvikens skola, behöver platsbehovet i området som helhet bevakas.

FÖLJANDE UPPDAG FÖRESLÅS:

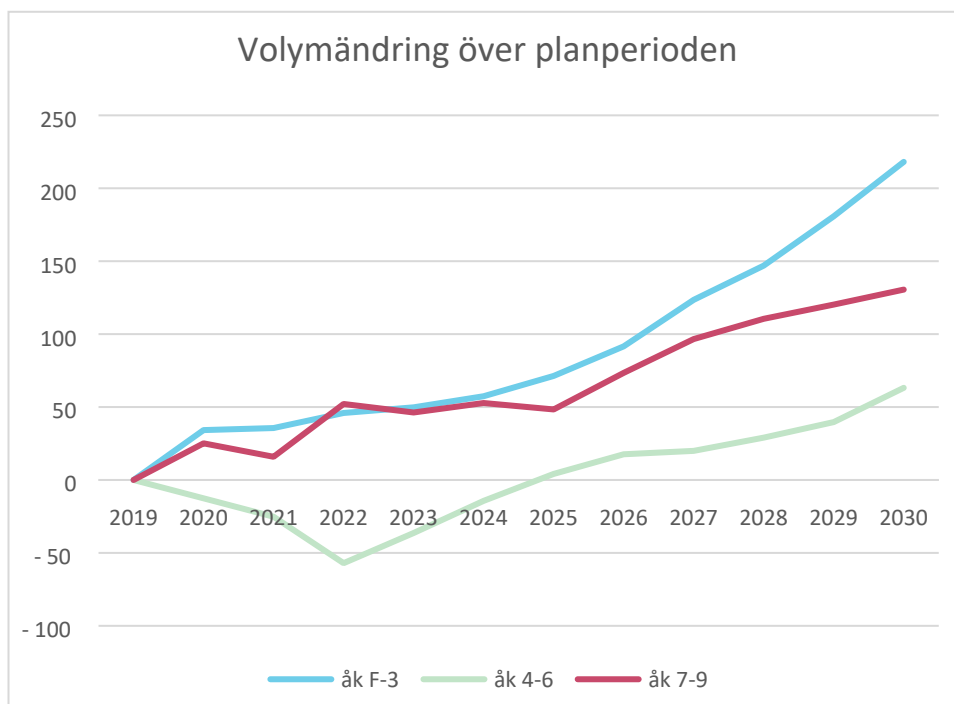
- Ta fram förslag på permanent lösning för Hanvikens skola som idag har två paviljonger vars tillfälliga bygglov löper ut
- Slutföra förstudie och presentera lösningsförslag för Kumla skola

2.2.2 Grundskola – delområde CENTRUM

I Tyresös centrala del¹² finns idag sju kommunala skolor med nästan 2500 platser i åk F-9. I centrum finns även två fristående skolor, Tyresö Montessoriskola och Engelska skolan, där det tillsammans finns cirka 560 elever placerade från Tyresö kommun. Befolkningsprognosen visar en total ökning med nästan 400 elever (6-15 år) vilket motsvarar 16 procent under planperioden. Centrumområdet är det område med högst befolkningsökning under planperioden. Som beskrivit ovan i avsnittet om Trollbäcken finns befolkningsunderlaget (ålder 6-12 år) från Lindalen inte med i detta delområdes befolkningsstatistik och utan det återfinns i Trollbäckens område.

I området idag finns det cirka 2700 elever i grundskoleålder. Befolkningsprognosen pekar mot att antalet elever kommer att öka konstant under planperioden och i slutet väntas det finnas omkring 3100 elever i grundskoleålder.

¹² (NYKO – områden inom parantes). I Tyresös centrala del (Tyresö Centrum (30), Granbacken (31), Bollmora (32-34), Krusboda (40-42) (samt Lindalen (20 och 21) då det gäller högstadiel elever),

Ålder / År	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Volymförändring åk F-3	0	34	36	46	50	57	71	92	124	147	181	218
Volymförändring åk 4-6	0	-13	-25	-57	-36	-14	4	18	20	29	40	63
Volymförändring åk 7-9	0	25	16	52	46	53	48	73	97	110	120	131

I dagsläget har alla kommunala grundskolor i Centrumområdet nått sin maxkapacitet med undantag av Krusboda skola (åk F-6) och Nyboda skola (åk 7-9) där det finns en viss överkapacitet. Det utrymme som finns på de skolorna kommer väl till pass då befolkningen successivt ökar i Centrumområdet.

Flera grundskolor har omfattande renoveringsbehov och de skolor som bedöms ha störst behov är Njupkärrs skola, Stimmets skola och Färdala skola. I Njupkärrs skola finns dessutom tillfälliga paviljonger uppställda. Här behövs en mer omfattande renovering av skolan inklusive om- och tillbyggnad, alternativt en nybyggnation. För Njupkärr skola och Stimmet skola pågår förstudier om att bygga nya skolor.

I slutet av planperioden förväntas befolkningen i grundskoleålder ha ökat med cirka 400 elever jämfört med idag där lågstadiet står för cirka 55 procent, mellanstadiet för cirka 15 procent och högstadiet för cirka 30 procent.

Om kommunen bygger en ny förskola vid Bergfoten kan nuvarande förskoleverksamhet i Bergfotens skola och Njupkärrs skola återlämna lokalerna till grundskolan. Grundskolan skulle då återfå cirka 50 platser i Bergfoten och cirka 50 platser i Njupkärr.

Utredning har pågått för att hitta lösningar för att utöka antalet grundskoleplatser i centrum. Kommunstyrelsen beslutade under hösten 2020 att starta förstudier för att bygga nya skolor vid Njupkärr skola och Stimmet skola. Stimmet nya skola kommer att kunna ta emot fler elever från centrum, med förhoppning om att det är en lösning som lättar på söktrycket i östra området som idag har nått sin maxkapacitet.

Slutsats Centrum

Bedömningen är att skolkapaciteten F-9 i Centrum behöver utökas till följd av planerad nyproduktion av bostäder. Samtidigt behövs en åtgärdsplan tas fram för de skolor som har mest omfattande renoveringsbehov.

FÖLJANDE UPPDAG FÖRESLÅS:

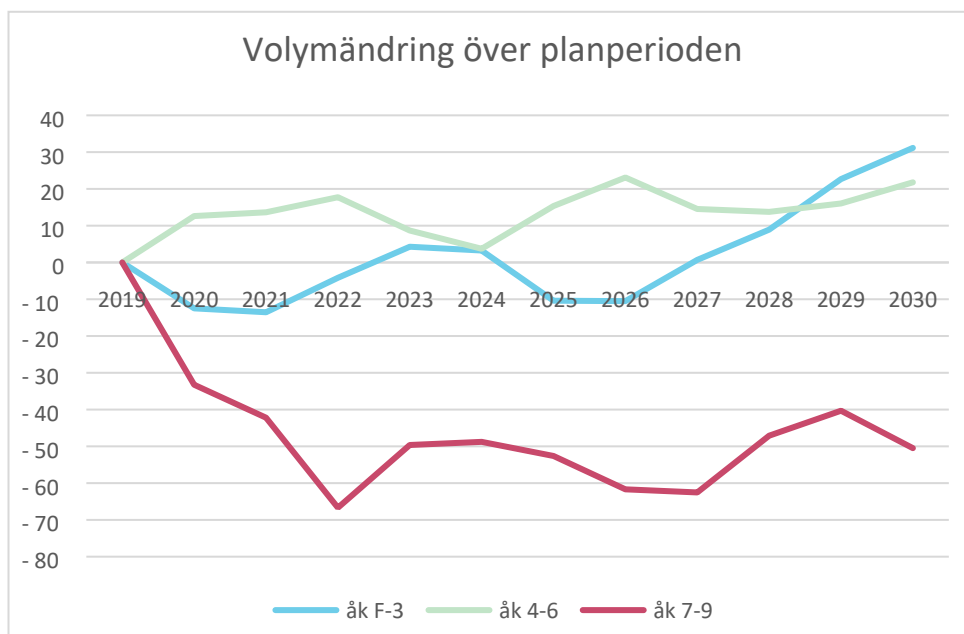
- Att, i enlighet med beslut i kommunstyrelsen i oktober 2020, påbörja förstudier för att bygga nya utökade skolor vid Njupkärr och Stimmet som underlag för genomförandebeslut

2.2.3 Grundskola – delområde ÖSTRA

I Tyresös östra delområde¹³ finns idag två kommunala skolor med 1450 platser i åk F-9. I området finns även en fristående skola på Brevikshalvön för åk F-6 med cirka 250 elever.

I området finns idag drygt 1900 elever i grundskoleåldern och befolkningsprognosen visar att elevantalet totalt sett beräknas vara oförändrat i slutet av planperioden.

¹³ (NYKO – områden inom parantes). I Tyresös östra del (Öringe (50), Tyresö Strand (60-62), Brevik (70,71), Syd östra Tyresö (80,81))

Ålder / År	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Volymförändring åk F-3	0	-12	-14	-4	4	3	-10	-11	1	9	23	31
Volymförändring åk 4-6	0	13	14	18	9	4	15	23	15	14	16	22
Volymförändring åk 7-9	0	-33	-42	-67	-50	-49	-53	-62	-63	-47	-40	-50

Under planperioden beräknas befolkningen i grundskoleåldern totalt sett vara relativt oförändrat jämfört med idag. Däremot syns en liten ökning av befolkningsunderlaget och främst för elever i lågstadiålder.

De kommunala skolorna i området har nått sin maxkapacitet. Strandskolan har idag fler elever än vad skolan är byggd för. Eftersom skolorna i det östra delområdet är populära även för elever i centrumområdet är efterfrågan på platser stor.

Slutsats Östra

Området har nått sin maxkapacitet. Även om prognosen visar en liten nedgång i början av perioden kommer behovet av antal platser vara på dagens nivåer i slutet av planperioden. Då Strandskolan har överskrivet antal elever behövs en långsiktig lösning, samt eventuellt även en kortsiktig lösning, för att hantera problemet.

FÖLJANDE UPPDAG FÖRESLÅS:

- Utreda långsiktig lösning för grundskoleplatser i östra området, samt förslag på kortsiktig lösning till dess att långsiktig lösning är på plats

2.3 Vård- och omsorgsboende för äldre

Personer 65 år och äldre beräknas öka med cirka 2000 personer fram till 2030. Antalet personer 80 år och äldre i Tyresö beräknas fortsatt öka stadigt under hela planperioden, med i genomsnitt 109 personer per år fram till och med 2030. Den äldsta gruppen, 85 år och äldre, ökar med 82 procent fram till planperiodens slut. Behovet av boendeplatser är beroende av flera faktorer.

Följande material och utgångspunkter har använts vid framtagande av förslag till antalet platser för vård- och omsorgsboende:

- Befolkningsprognos med ökande och åldrande befolkning
- Andel av befolkningen över 65 år som bor i vård- och omsorgsboende utgör 4 procent i Tyresö, samma som länet och riket.¹⁴ 9,2 procent av de äldre över 80 år bor i vård- och omsorgsboende. 1,5% av de i åldern 65-79 år bor i vård och omsorgsboende. En åldrande befolkning medför ett större behov av vård- och omsorgsboende.
- Allt bättre hälsa hos de som uppnår högre åldrar och utvecklad hälso- och sjukvård är faktorer som skjuter upp behovet av vård- och omsorgsplatser.
- Tillgången på förebyggande verksamhet kan påverka behovet av boendeplatser: exempelvis dagverksamhet för demenssjuka, olika verksamheter med aktiviteter och gemenskap, trygghetsboenden, väl utvecklad hemtjänst och avancerad hemsjukvård i regionens regi
- Genomsnittlig boendetid på vård och omsorgsboende, ca 18 månader¹⁵
- Behovet av platser i vård- och omsorgsboende påverkas av hur kommunen ger privata marknaden tillgång till att bygga seniorbostäder, trygghetsboende och andra typer av boendeformer för äldre.

Covid-19

Världshälsoorganisationen, WHO, deklarerade den 11 mars 2020 att covid-19 är en pandemi. Hög ålder har visat sig vara den viktigaste riskfaktorn men även yngre personer med vissa underliggande sjukdomar har en ökad risk för att bli allvarligt sjuka. Med anledning av pandemin har flera både öppna och biståndsbedömda verksamheter som riktar sig till äldre och personer med funktionsnedsättning tagit uppehåll eller ställts in.

På kort sikt innebär pandemins effekter på äldreomsorgen att fler tackar nej till plats i vård- och omsorgsboende och att inflyttning inte sker i samma takt. Äldre- och omsorgsförvaltningen noterar också ett minskat antal ansökningar om vård- och omsorgsboende.¹⁶ Även inom hemtjänsten noteras en nedgång.

¹⁴ Socialstyrelsens statistik om socialtjänstinsatser till äldre 2019

¹⁵ Egen statistik

¹⁶ Maj 2020

Flera väljer att ta hjälp av anhöriga eller att i större utsträckning klara sig på egen hand på annat sätt.

Hur befolkningsrörelser och den totala utvecklingen påverkas framöver på internationell, nationell och lokal nivå är i dagsläget högst osäkert.

Befintliga boendeplatser

I kommunen finns i dagsläget 277 permanenta platser på vård- och omsorgsboenden. Björkbacken (63) drivs av kommunen medan Krusmyntan (52), Trollängen (59) och Basilikan (63) drivs i privat regi. Därutöver köper förvaltningen ytterligare 30 enskilda platser på boenden utanför kommunen, 20 av dessa platser är avsedda för brukare med särskilda behov som inte kan tillgodoses på boenden inom kommunen. Det totala behovet av platser i dagsläget är därmed cirka 280 inklusive aktuell kö.

Antal platser i vård- och omsorgsboende i kommunen, befintliga och planerade och tillkommande

Vård- och omsorgsboende	Regi	2020	2022	2027
Björkbacken (befintligt)	Kommunal	63*	40	40
Basilikan (befintligt)	Vardaga	63	63	63
Trollängen (befintligt)	Förenade Care	59	59	59
Krusmyntan (befintligt)	Vardaga	52	52	52
Fornudden (befintligt)	Vardaga	40**	40	40
NTC (planerat klart 2022)	Stora Sköndal	0	80***	80
Apelvägen (planerat klart 2022)	Ej klart	0	55	55
Wättingebacken (långsiktiga planer till 2027)	Ej klart	0	0	72
Summa platser		277	389	461
Behov platser totalt (baserat på tidigare utv)		300****	320	370

*Från och med 1/11 har Björkbacken 63 platser

** Fornudden klart hösten 2020. Boendet har totalt 60 platser

*** Boendet har totalt 80 platser, ej klart hur många platser kommunen kommer köpa

****Boende i vård-och omsorgsboende inkl platser med särskild inriktning, s.k. profilboenden (20)

Planering

Arbetsmiljöverket har beslutat om förbud att utföra omvårdnadsarbete på Björkbackens äldreboende efter den 2 januari 2022.

Kommunstyrelsen beslutade vid sitt sammanträde i november 2019 att en av de tre fastigheterna, Björkdalen, ska byggas om till ett modernt vård- och omsorgsboende med 40 platser inklusive dagverksamhet och lokaler för hemtjänst. Nedersta planet används idag för hemtjänsten och för dagverksamhet för äldre. Dessutom pågår en utredning om fastigheten Björkebo kan byggas om till boståndsbedömt trygghetsboende /seniorboende med 20 platser, vilket inte omfattas av kategorin vård- och omsorgsboende.

Som effekt av arbetsmiljöverkets beslut kommer kommunens användning av vinkelhuset (byggnaden där restaurangen Utsikten ligger) för vård-och omsorgsboende upphöra senast i december 2021.

Mark- och miljööverdomstolen upphävde i maj 2020 kommunens tidigare beslut att anta detaljplanen för Apelvägen. Detaljplanen behandlades av kommunfullmäktige i november 2020, men återremitterades för ytterligare utredning. Det är i dag osäkert vilket beslut kommunfullmäktige kommer att fatta avseende detaljplan för Apelvägen.

Mark- och miljööverdomstolens beslut innebär att det tänkta vård- och omsorgsboendet på Apelvägen inte kommer att kunna stå klart till 2022. I bästa fall blir det enbart en försening av projektet, men det kan mycket väl bli så att inget vård- och omsorgsboende byggs. Om planerat omsorgsboende inte byggs finns risk för underkapacitet runt år 2030. Vård-och omsorgsboende i Wättingebacken finns med i de långsiktiga planerna men inget arbete har ännu påbörjats.

Slutsats: Behov och tidplaner följs upp kontinuerligt för att säkerställa platsbehovet om förutsättningar i planerade projekt förändras. Beroende på beslut i Apelvägen kan det finnas behov av att reservera mark för ytterligare vård-och omsorgsboende i slutet av planperioden.

FÖLJANDE UPPDAG FÖRESLÅS:

- Vid behov utreda och reservera mark för ytterligare vård- och omsorgsboende.

2.3.1 Lokalbehov i övrigt för äldre-och omsorgssektorn

- **Träffpunkter för äldre.** En utredning om att öppna flera träffpunkter för äldre ska genomföras. Det kan eventuellt medföra behov av fler lokaler i olika delar av kommunen.
- **Korttidsvård inom äldreomsorgen** Det finns ett visst behov av att köpa korttidsplatser externt. Tillgången till permanenta platser bedöms som god i framtiden vilket dämpar behovet av korttidsplatser.
- **Dagverksamhet för demenssjuka äldre** (biståndsbedömd). Behovet bedöms öka och en verksamhet behöver ordnas även i Trollbäcken. Behov finns redan 2021.
- **Hemtjänsten** för att bättre kunna bemöta behovet i kommundelen har hemtjänsten behov av utökade verksamhetslokaler i området kring Trollbäcken. Behov finns redan 2021.
- **Beredskapslager/lokaler**, för nuvarande pandemi samt för kommande ”kriser”.

FÖLJANDE UPPDAG FÖRESLÅS:

- Utreda lösning för lokal för dagverksamhet, företrädesvis i Trollbäcken,
- Utreda och säkerställa behovet av lokaler för hemtjänsten i området Trollbäcken.
- Utreda och säkerställa långsiktig lösning för beredskapslager

2.4 Bostad med särskild service enligt LSS

Bostäder med särskild service ingår i omsorgen om personer med funktionsnedsättning. Två kategorier av boenden omfattas av benämningen;

- gruppboende med 5-6 platser och delat gemensamhetsutrymme
- serviceboende, separat lägenhet med gemensam service och personal tillgänglig vid behov.

Följande utgångspunkter har använts

- **0,4 procent** av befolkningen i åldersgruppen 19-67 år¹⁷ har behov av gruppboende eller servicelägenhet. Utgångspunkten är att behovet kommer att vara konstant under planperioden.

¹⁷ Baserat på tidigare utveckling för hur många vuxna i åldern 19-64 år som har beslut om bostad enligt LSS i Tyresö (både serviceboende och gruppboende) i förhållande till befolkningen.

2.4.1 Befintliga boendeplatser

Totalt 115 personer i Tyresö bor idag i grupp- eller servicebostad¹⁸

- 52 personer bor i gruppboende varav 28 i kommunal regi, 18 i boende som drivs av upphandlad privat drift och 6 i köpta platser utanför kommunen.
- 63 personer bor i servicebostäder varav 60 personer i kommunal regi och 3 personer i köpta platser utanför kommunen.

¹⁸ Juni 2019

2.4.2 Planerade gruppboende och serviceboende

På kort sikt – möjliga lösningar fram till 2023

Enhet	Kapacitetsförändring	Klar	Kommentar
Persudde gruppboende	+1	2021/2022	Befintligt boende utökas till totalt 6 lägenheter. Vidare utredning krävs för att säkerställa lösningsalternativ.
Skälsätra gruppboende	+1	2022	Befintligt boende utökas till totalt 6 lägenheter. Utredning krävs för att säkerställa möjligheten.
Bansjövägen Gruppboende	6 platser	2023	Privat ägande och kommunal drift. Planarbete pågår.
Totalt	16		

Möjliga lösningar på längre sikt

Granängstorget Gruppboende/ servicelägenheter	6 lägenheter	2027	Planarbete pågår. Se över möjlighet att ändra från serviceboende till gruppboende
Wättingebacken Gruppboende/ Servicelägenheter	6 platser		Se över möjlighet till gruppboende och serviceboende
Totalt	12		

Den planerade utbyggnadstakten med 16 platser i gruppboende fram till 2023 beräknas motsvara behoven under perioden. Därefter är bedömningen att ett nytt boende med minst sex platser behöver tillkomma vart annat år för att täcka det framtida behovet.

Slutsats: Behovet av andra insatser såsom exempelvis korttidsvistelse kan öka om antal tillgängliga platser i gruppboende inte tillgodoser befintligt behov.

I den mån platser inte tillskapas i tid kan kommunen parera med att köpa platser externt fram till att nya platser inom kommunen är färdigställda. Detta kan innebära en högre kostnad.

När det gäller servicebostäder bedöms det tillkomma behov av åtta platser i servicebostäder under de närmaste åren. Detta behov bedöms kunna tillgodoses genom de tillkommande platserna på Wättingebacken.

FÖLJANDE UPPDAG FÖRESLÅS:

- Utredda lösningar för att bemöta behovet av nytt gruppboende om minst 6 platser vart annat år efter 2023.

2.5 Lokalbehov i övrigt för personer med funktionsnedsättning

- **Korttidstillsyn.** Det finns behov av utökade lokaler på sikt för korttidstillsyn då de befintliga lokalerna på Bergfoten fritidsgård vare sig täcker nuvarande eller framtida behov
- **Daglig verksamhet.** Det finns behov av utökade lokaler för daglig verksamhet. Befintliga lokaler fyller inte dagens behov men det kan komma att variera beroende på antal brukare som väljer den kommunala utföraren.

FÖLJANDE UPPDAG FÖRESLÅS:

- Utredda lösning för ökat lokalbehov för korttidstillsyn
- Utredda lösning för ökat lokalbehov för daglig verksamhet

2.6 Individ och familjeomsorg samt socialpsykiatri

Arbetsmarknads- och socialförvaltningen har tagit fram underlag avseende lokalbehov för verksamhetsområden inom individ-och familjeomsorg.

När det gäller individ-och familjeomsorgens verksamheter finns det både individuella och strukturella orsaker till behovet av stöd. Behovet kan påverkas av faktorer som ligger utanför ramen för vad verksamheterna kan påverka såsom arbetsmarknadsläget, utvecklingen av socialförsäkringssystemet, migration, konjunkurläge, tillgång till bostäder med mera. Vidare är det mycket svårt att förutse om just de som väljer att flytta till eller från kommunen under planperioden har behov av, eller kommer att få behov av stöd från socialtjänsten. Vilka behov av stöd som finns påverkar i sin tur lokalbehovet.

I och med ikraftträdandet av lag om samverkan vid utskrivning från slutna hälso- och sjukvård, LUS, behöver verksamheter inom socialpsykiatri säkra arbetssätt och rutiner för att snabbare möta upp personer med komplexa behov och tillgängliggöra ledig plats anpassad efter brukares behov.

Covid 19 och de effekter detta haft på samhället och arbetsmarknaden innebär att många människor har förlorat eller riskerar att förlora sina arbeten och sin försörjning. Detta kan försätta många individer och familjer i en sårbar situation vilket kan innebära att behovet av stöd och insatser från socialtjänsten kan öka. Globalt försämrade möjligheter att resa påverkar antalet nya asyl-, viserings- och arbetstillståndsärenden och anhöriginvandring.¹⁹ Hur befolkningsrörelser kommer att se ut framöver är osäkert och beroende av varaktighet i de reserestriktioner som nu införts.

Behov av lokaler

- Kommunens öppenvårdsbehandling inom missbruk, Måsen, behöver omgående utökade och bättre lämpade lokaler för att kunna ta emot och möta behov hos nya målgrupper.
- Boendekedjan för socialpsykiatri behöver kompletteras med ett antal samlade lägenheter som omfattar arbetsrum för personalen och utrymme för gemensamma aktiviteter.
- För att förebygga externa placeringar finns behov av fler öppna insatser i kommunen, bland annat i form av träfflokaler för personer med långvarig psykisk funktionsnedsättning. En träffpunkt kommer att öppnas vid Hästskon men det behövs fler. Ytterligare lokaler för öppna insatser behövs inom en 5 årsperiod. Arbetsmarknads- och socialförvaltningen kommer att utreda och specificera behovet.
- Personer med långvarig psykisk funktionsnedsättning eller missbruks-/beroendeproblematik som inte bedöms klara eget boende under överskådlig tid behöver någon form av vård- och omsorgsboende. Arbetsmarknads- och socialförvaltningen kommer att utreda och specificera behovet.
- Inom förvaltningen finns ett fortsatt behov av utökade och bättre lämpade lokaler för att kunna säkerställa en god arbetsmiljö. Enheter som är lokaliserade på Regnbågsgatan saknar idag besöksrum för mottagande av klienter och lokalerna är inte anpassade utifrån säkerhets- och sekretessynpunkt.

¹⁹ Migrationsverkets majprognos

Övrigt behov:

- Ungdomsmottagningen som drivs av regionen i samverkan med Tyresö kommun har behov av nya lokaler med centralt läge som uppfyller verksamhetens behov på bästa sätt. Befintliga lokaler är för stora och för dyra och är belägna på bottenvåningen som möjliggör insyn.

FÖLJANDE UPPDAG FÖRESLÅS:

- Utredda lösning för ökat lokalbehov till öppenvårdsbehandling inom missbruk.
- Utredda lösning för boendekedjan för socialpsykiatri.
- Invänta förvaltningens utredningar för övriga eventuella lokalbehov.
- Se över ändamålsenliga lokaler för ungdomsmottagningen.

2.7 Arbete och integration

Arbetsmarknads- och socialförvaltningen har tagit fram underlag avseende lokalbehov för verksamhetsområden inom arbete och integration.

Det långsiktiga bostadsbehovet inom integration är svårt att bedöma då behovet är starkt kopplat till det aktuella världsläget och flyktingsituationen.

Kommunfullmäktige beslutade i maj 2019 om ett ägardirektiv till Tyresö Bostäder AB som innebär att 10 procent av de lägenheter bolaget förmedlar ska tillfalla Tyresö kommun från och med 1 oktober 2019.

Den tillfälliga lagen om uppehållstillstånd, som förlängts från den 20 juni 2019, innebär utökade möjligheter för familjeåterförening för vissa nyanlända. Detta kan ha påverkan på lokalbehovet inom nämndens ansvarsområde genom att efterfrågan på större lägenheter kan öka.

Hittills under året har 23 nyanlända personer kommit till Tyresö genom anvisning.²⁰ Enligt Länsstyrelsens läns- och kommunal kommer 63 nyanlända anvisas till Tyresö under 2020.²¹

Förvaltningen bedömer att behovet av bostäder kan tillgodoses under 2020-2021 men vill lyfta fram att det finns fortsatt efterfrågan på större lägenheter anpassade för familjer.

²⁰ 2020-06-01

²¹ Reviderad 2020-04-02

2.8 Anläggningar för kultur och fritid

Anläggningar för kultur och fritid omfattar idrotts- och friluftsanläggningar, fritidsgårdar, kulturskola, bibliotek samt kultur-, friluft- och föreningsstöd.

Årets befolkningsprognos visar en lägre takt i befolkningsökningen än föregående år, vilket medför att föregående års analys är fortsatt aktuell fast med en förlängd tidsram.

Kultur- och fritidsförvaltningen har tagit fram ett underlag avseende lokalbehov för att kunna möta de framtida behoven. Underlaget baseras på befolkningsprognoser samt aktuella nyckeltal för verksamhetsområdet (andel invånare per anläggning).

De prioriterade målgrupperna, barn och unga och personer med funktionshinder, antas öka, dessutom finns varierande behov i de olika kommundelarna. Utgångspunkten är att behålla dagens servicenivå i förhållande till befolkningens mängd. Kultur- och fritidsförvaltningens strategi för utbyggnad av kultur- och fritidsanläggningar är att utgå från helhetssyn för social hållbarhet i samklang med övrig samhällsutveckling samt att samverka med andra aktörer i syfte att ha en hög nyttjandegrad. Här är det extra viktigt att ta hänsyn till skolutredningen som görs under 2020 där det torde finnas goda samverkansmöjligheter.

Eftersom Tyresö är en aktiv idrottskommun så finns många olika idrotter representerade i kommunen. För att ge dem bra förutsättningar att utvecklas behöver kommunen titta på andra former av idrottsanläggningar – där fler idrotter kan utföras, så kallade multihallar.

På kort sikt – fram till 2023

I tabellerna för kultur- och fritidsområdet presenteras de behov som nämnden har identifierat samt när behoven uppstår. Det innebär dock inte att behoven kan/ska prioriteras.

Anläggning	Kommentar	Behov uppstår
Prioriterade behov		
Tyresövallen – återskaffa C-plan	Behovet av en C-plan på Tyresövallen är stor för att verksamheten ska kunna fortsätta för befintliga föreningar. Lösningförslag finns.	<i>Snarast</i>
Nytt bibliotek och fritidsgård i Östra Tyresö	Det finns ett stort behov av att skapa en mötesplats i Strandområdet. Att samutnyttja lokaler för bibliotek och fritidsgård kan vara en möjlighet för att få till en bra mötesplats för kommunens medborgare.	<i>2021</i>
Rackethall	Denna anläggning drivs idag av privata utförare på kommunal mark och har stort behov av upprustning. Samhällsbyggnadskontoret utreder olika lösningar som är tänkta att presenteras under 2021.	<i>2022-2023</i>
Cafe Bonza	Ett mer centrumnära alternativ utreds.	<i>2020-2021</i>
Gymnastikhall	Det finns ett stort tryck för fler gymnastikhallar eftersom målgruppen barn och unga ökar. (Planerar för att presentera lösningförslag under 2021)	<i>2023</i>
Identifierade behov		
Nytt ridhus Fårdala/renovering av befintligt	För att verksamheten ska kunna utvecklas behöver nytt ridhus anläggas/befintligt upprustas. (Planerar för att presentera lösningförslag innan slutet av 2021).	<i>2022-2023</i>
Servicebyggnad vid Strandbadet	En servicebyggnad bör uppföras vid Strandbadet.	<i>2021-2022</i>
Arena för kulturevenemang	En verksamhetsanpassad lokal som kan ta emot en större publik för konsert och även hantera teaterföreställningar (blackbox).	<i>2022-2023</i>
Aktivitetsområde Wättinge	Spontanområde i Wättingestråket.	<i>2020-2022</i>

FÖLJANDE UPPDAG FÖRESLÅS:

- Slutföra uppdraget från föregående lokalförsörjningsplan om att säkerställa behovet och lösningsförslag för racketshall, gymnastikhall, Fårdala ridhus,
- Slutföra utredningen om eventuell omlokalisering av Café Bonza.
- Utredda tillfällig lösning för fritidsgård på grund av förseningen av den planerade fritidsgården vid Apelvägen, och vid behov utreda ny långsiktig lösning
- Att utifrån Wättinge kvalitetsprogram utreda vilka spontana idrottsaktiviteter som kan prioriteras. (Exempelvis aktivitetsområde och som kan tillgodoses även innan/under tiden Wättingebacken utvecklas).
- Utredda behov av arena för kulturevenemang

På längre sikt

Anläggning	Kommentar	Behov
Konstgräsplan 11 spelsplan	Wättingestråket.	
Kulturhus	Kommunen saknar en lokal för att kunna genomföra större kulturella evenemang	
Bibliotek – Fritidsgård Trollbäcken	En permanent lösning för biblioteket i Trollbäcken behövs och vi ser möjligheten att samlokalisera verksamheter	
Konstgräsplan 7- spelsplan	Då befolkningen ökar finns behov av ytterligare 2 fotbollsplaner på sikt	
Konstgräsplan 11 spelsplan	Se ovan	
Multihall – friidrott bl.a. samt samutnyttjas med fler idrotter	För att kunna fortsätta utveckla föreningslivet behöver vi hitta nya anläggningsformer	
Tennisanläggning utomhus	Skulle kunna ligga i anslutning till rackethallen.	
Ny ridanläggning/ fler stallplatser	Ökad befolkningen medför ökat tryck på nuvarande ridanläggning, där det finns begränsade möjligheter att bygga ut.	
Uppgradera och utbyggnad av Trollbäckens IP	Området för friidrotts kan behöva utökas.	
Mötesplats/Fritidsgård	Beror en del på utvecklingen av skolor, men Krusboda, NTC är möjliga placeringar	

Slutsats: Att anlägga en konstgräsplan vid Wättingestråket föreslås genomföras vid senare skede i samband med att Wättingebacken utvecklas.

Övriga behov anses inte vara prioriterade att utredas under första delen av planperioden.

2.9 Gymnasium och vuxenutbildning

Vuxenutbildningen har en växande verksamhet och står inför stora utmaningar. Detta gäller såväl nationellt, som regionalt och kommunalt. I samband med Covid -19 väntas arbetslösheten att öka. Det innebär att vuxenutbildningen kommer att bli en viktig aktör för att skapa utbildningar som leder till jobb.

Elevantalet på gymnasiet förväntas de närmaste åren ligga runt cirka 500 platser. Inom den närmaste 10-årsperioden beräknas ungdomar i

gymnasieåldern (16-19) öka med 300 i Tyresö kommun. En ökning som således följer befolkningstillväxten.

Verksamheterna Tyresö gymnasium, gymnasiesärskola och vuxenutbildning bedrivs idag i lokaler med stort behov av renovering och underhåll. Lokalerna är ytmässigt något överdimensionerade för gymnasium men är däremot något underdimensionerade för vuxenutbildningens verksamhet. Gymnasiesärskolans lokaler är ytmässigt bra dimensionerade.

Köket på Tyresö gymnasium är sedan tidigare utdömt och behöver byggas om. Det stängdes därför i början av 2020. I maj 2020 presenterade kommunens gastronomiska chef en genomförd köksutredning för kommunens strategiska lokalgrupp där tre olika alternativa lösningar presenterades. Hösten 2020 påbörjades en förstudie för att ta fram ritningsförslag på kök och matsal samt kostnadsuppgifter för ombyggnation med alla tillhörande kostnader för två olika alternativa lösningar.

Framtida behov

På Gymnasie- och vuxenutbildningsnämndens sammanträde i maj 2020 gav nämnden barn- och utbildningsförvaltningen uppdrag att ta fram en strategi för Tyresö gymnasium. Uppdraget utgår från en analys av befintligt programutbud och vilka utvecklingsmöjligheter som finns inom detta samt identifiering av möjligheter för ett uppdaterat utbud. Utifrån detta ska en strategi för utveckling av gymnasiet tas fram. Strategin ska även inkludera en lokalstrategi. Uppdraget är tänkt att redovisas under våren 2021-

Vuxenutbildningen behöver utöka satsningarna på yrkesutbildningar och specialpedagogiskt stöd. Det innebär att det kommer att behövas göra en hel del förändringar i befintliga lokaler för att anpassa dem till dagens och morgondagens utbildningar. Det leder till utökat lokalbehov i form av elevutrymmen som pentry, gemensamma mötesplatser och gärna möjlighet att köpa lättare förtäring. Idag finns ett elevcafé inrymt i gymnasiets lokaler. Verksamheterna önskar på sikt en annan lösning i lokalerna där caféverksamheten kan förläggas så att eleverna vid både gymnasiet och vuxenutbildningen kan nyttja caféet.

Slutsats: Vidare beslut i lokalfrågor föreslås avvakta uppdrag strategi för gymnasiet.

2.10 Lokalbehov i övrigt under pågående utredning

Kommunstyrelseförvaltningen

- Översyn pågår av förvaltningslokaler (främst kommunhuset) enligt uppdrag från kommunstyrelsen.